Sygn. akt III Ns 64/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2021 r.

Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie Wydział III Cywilny

w składzie

Przewodniczący SSR Justyna Barczyk-Swalska

Protokolant sekretarz sądowy Karolina Skiba

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2021 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z wniosku E. P.

przy udziale K. P.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego E. P. i K. P. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w S. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 64,02 m^2, wchodzące do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S., dla którego Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 364.700 zł (trzysta sześćdziesiąt cztery tysiące siedemset złotych);

II. ustalić, że udział wnioskodawczyni E. P. w majątku wspólnym wynosi 80% (osiemdziesiąt procent), a udział uczestnika K. P. 20% (dwadzieścia procent);

III. dokonać podziału majątku wspólnego E. P. i K. P. w ten sposób, że opisany w punkcie I. składnik majątku przyznać wnioskodawczyni E. P.;

IV. ustalić, że wnioskodawczyni poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny oraz spłaciła wspólne zadłużenia w łącznej kwocie 79.307,27 zł (siedemdziesiąt dziewięć tysięcy trzysta siedem złotych dwadzieścia siedem groszy);

V. zasądzić od wnioskodawczyni E. P. na rzecz uczestnika K. P. tytułem spłaty oraz rozliczenia poniesionych nakładów i spłaconych zadłużeń kwotę 57.078,54 zł (pięćdziesiąt siedem tysięcy siedemdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt cztery grosze), płatną w terminie 6 (sześciu) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia, wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności tej kwoty;

VI. oddalić wniosek w pozostałym zakresie,

VII. nakazać pobrać od uczestnika K. P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 2.874,94 zł (dwóch tysięcy ośmiuset siedemdziesięciu czterech złotych dziewięćdziesięciu czterech groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

VIII. nakazać pobrać od wnioskodawczyni E. P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 714,94 zł (siedmiuset czternastu złotych dziewięćdziesięciu czterech groszy groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

IX. przyznać na rzecz W. K. od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 2.160 zł (dwóch tysięcy stu sześćdziesięciu złotych) tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika K. P.,

X. ustalić, że koszty postępowania związane z własnym udziałem w sprawie każda ze stron ponosi we własnym zakresie.

Sygn. akt III Ns 64/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni E. P. wystąpiła z wnioskiem o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania K. P. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w S. w budynku przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 64,02 m^2 i szacunkowej wartości 220 000 zł, dla którego Sąd Rejonowy Szczecin – P. i Zachód , X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), dokonanie podziału przedmiotowej nieruchomości poprzez przyznanie prawa na rzecz wnioskodawczyni ze stosowną spłatą na rzecz uczestnika. Dodatkowo wniosła o uwzględnienie przy ustalaniu wartości składnika majątkowego wysokości obciążenia prawno rzeczowego w postaci hipoteki na kwotę 49 700 euro.

Ponadto wnioskodawczyni wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym stron i ustalenie, że udział wnioskodawczyni wynosi 80%, zaś uczestnika 20 % oraz o zwrot nakładów poczynionych z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny, ewentualnie uwzględnienie wysokości tych nakładów przy ustalaniu wysokości spłaty należnej uczestnikowi z tytułu podziału majątku wspólnego.

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2017 roku Sąd oddalił wnioski E. P. o zwolnienie jej od kosztów sądowych w sprawie oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

E. P. złożyła dodatkowo wnioski o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego z powyższej nieruchomości toczącego się przed komornikiem sądowym w Sądzie rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie w sprawie Km 1007/17 przeciwko dłużnikowi K. P., o dodatkowe zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych w zakresie w jakim zostały skierowane do wskazanego prawa, prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawach o sygn. KMS 198/16, Km 3196/16 i Km 3345/16 oraz o zawieszenie postępowania egzekucyjnego w zakresie, w jakim zostało skierowane do wskazanego prawa, prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – centrum w Szczecinie w sprawie Km 679/18.

Postanowieniami z dnia 25 września 2017 roku , 30 października 2017 roku oraz 17 kwietnia 2019 roku Sąd uwzględnił wnioski E. P. o zabezpieczenie roszczenia we wskazanym zakresie.

Pismem procesowym z dnia 7 listopada 2017 roku ustanowiony przez wnioskodawczynię pełnomocnik wniósł o rozliczenie nakładów poniesionych z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny w łącznej wysokości 74 541,27 zł , w tym 36 201,78 zł tytułem spłaty kredytu mieszkaniowego , zaciągniętego w Banku (...) oraz 38 339,49 zł tytułem opłat czynszowych do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. , poniesionych w okresie od dnia 1 kwietnia 2012 roku do dnia 31 października 2017 roku.

Ustanowiony w sprawie dla nieznanego z miejscu pobytu uczestnika postępowania kurator procesowy w swej odpowiedzi na wniosek o podział majątku wspólnego wniósł o ustalenie że w skład majątku wspólnego stron wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w S. w budynku przy ul. (...), dla

którego Sąd Rejonowy Szczecin – P. i Zachód , X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), a nadto o dokonanie podziału majątku wspólnego w ten sposób, że prawo do tego lokalu przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni z obowiązkiem spłaty połowu jego wartości na rzecz uczestnika. Dodatkowo kurator wniósł o nieuwzględnienie przy ustalaniu wartości tego prawa obciążenia hipotecznego w wysokości 49 700 euro oraz wysokości kredytu pozostającego do spłaty oraz o ustalenie, że udziały stron w majątku wspólnym są równe. Zaprzeczył również zasadności rozliczenia nakładów wnioskodawczyni z majątku osobistego na majątek wspólny. Kurator wniósł wreszcie o zasądzenie na rzecz uczestnika od wnioskodawczyni K. niniejszego postępowania oraz o przyznanie kuratorowi wynagrodzenia według norm prawem przepisanych.

W odniesieniu do twierdzeń kuratora zmierzających do obalenia wniosku o ustalenie nierównych udziałów pełnomocnik wnioskodawczyni wskazał, że uczestnik postępowania w znikomym stopniu przyczyniał się w okresie małżeństwa do powstania majątku wspólnego, a wręcz przeciwnie, w sposób aktywny ten majątek trwonił, nakłaniając wnioskodawczynię do zaciągania kolejnych pożyczek, a środki z nich pochodzące przeznaczał na swoje własne potrzeby. Wskazał, że uczestnik miał świadomość swojego nagannego zachowania, o czym świadczy wola zrzeczenia się części udziału w mieszkaniu w przypadku podziału majątku – czego uczestnik dokonał pisemnie w toku niniejszego postępowania, nie wskazując jednak sądowi adresu dla doręczeń.

Jak podniósł ponadto, wnioskodawczyni w okresie rozdzielności majątkowej ponosiła z majątku osobistego bieżące koszty utrzymania spornego mieszkania, na które składały się comiesięczne raty kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w Banku (...) oraz należności z tytułu czynszu uiszczane do SM (...) w S..

W Piśmie z dnia 22 listopada 2019 roku uczestnik postępowania wskazał, że zrzeka się swojej części majątku z mieszkania przy ul. (...) w S. na rzecz wnioskodawczyni.

W piśmie z dnia 26.04.2021 r. pełnomocnik wnioskodawczyni sprecyzował, że wnosi o rozliczenie nakładów poniesionych z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny stron poprzez obniżenie należnej na rzecz uczestnika od wnioskodawczyni spłaty z tytułu przyznania całości majątku na rzecz wnioskodawczyni o połowę kwoty 55.498,41 zł wynikającej z uiszczenia przez wnioskodawczynię rat wspólnego kredytu mieszkaniowego w okresie od daty ustalenia rozdzielności majątkowej do dzisiaj oraz kwoty stałych nakładów na nieruchomość ponoszonych przez wnioskodawczynię w postaci czynszu od daty ustalenia rozdzielności majątkowej do października 2017 r. w kwocie 27.943,46 zł.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. P. i uczestnik K. P. zawarli związek małżeński w dniu 14 kwietnia 1984 r. Ze związku małżeńskiego stron pochodzi wspólne dziecko - syn M. P..

Na początku ich małżeństwo układało się dobrze, jednak w połowie lat dziewięćdziesiątych uczestnik, pracujący jako marynarz zaczął w sposób wyraźny nadużywać alkoholu. Pod jego wpływem zaczęło dochodzić do awantur i konfliktów pomiędzy stronami. Będąc pod jego wpływem uczestnik przejawiał agresję wobec żony i swoich dzieci, wszczynał awantury, krzyczał , szarpał i popychał zarówno żonę jak i swoich synów. Mężczyzna miał założoną niebieską kartę. Wnioskodawczyni zgłaszała na policję m.in. agresję, kradzież biżuterii , a nawet gwałt. Wnioskodawczyni kilka razy składała do Sądu pozwy o rozwód. Jednak pod wpływem obietnic męża że się zmieni oraz że rozpocznie leczenie swojego uzależnienia, za każdym razem cofała pozwy.

Pomimo chwilowej poprawy uczestnik nie zmieniał zachowania na stałe, a jego problemy zaczęły się pogłębiać. Uczestnik znęcał się fizycznie oraz psychicznie nad wnioskodawczynią, kradł jej wartościowe rzeczy, w tym biżuterię, którą następnie sprzedawał by uzyskać pieniądze na alkohol. Mężczyzna potrafił znikać bez śladu na kilka dni, a nawet całe tygodnie. W tym czasie nie dawał żadnego znaku życia. Wnioskodawczyni zaniepokojona o losy męża wzywała policje .

W 2007 roku doszło do sytuacji, kiedy to uczestnik postępowania, nie informując nikogo pojechał do W. nie informując o tym rodziny, która zgłosiła zaginiecie na policję.

Od tamtej pory małżeństwo stron uległo faktycznemu rozkładowi. Strony jeszcze przez kilka lat mieszkały we wspólnym mieszkaniu, jednakże każde z nich zajmowało inne pomieszczenia i nie prowadziło wspólnego gospodarstwa domowego. Każda ze stron dysponowała samodzielnie swoimi środkami finansowymi.

Uczestnik większość zdobytych przez siebie pieniędzy przeznaczał na alkohol i inne używki, wnioskodawczyni, zaś by utrzymać siebie i dzieci zmuszona została do podjęcia drugiej pracy.

W 2011 roku wnioskodawczyni dowiedziała się nadto, że uczestnik jest uzależniony również od hazardu. Pomimo wielokrotnych próśb i żądań żony, aby uczestnik zerwał ze swoimi nałogami i zaczął się leczyć ze swoich uzależnień , mężczyzna nie zerwał z dotychczasowym trybem życia, wydając z biegiem czasu na uzależnienia coraz większe sumy pieniędzy.

Dochodziło do sytuacji, że mężczyzna bez zgody małżonki sprzedawał za bezcen wartościowe rzeczy stron, w tym wspólne samochody, przeznaczając uzyskane z tego tytułu pieniądze na gry hazardowe.

W kwietniu 2012 roku uczestnik wyznał wnioskodawczyni, że jego zadłużenie z tytułu prowadzonego trybu życia i wspomnianych uzależnień sięgnęło kilkudziesięciu tysięcy złotych. Oświadczył, że stracił kontrolę nad swoim zachowaniem, że nie jest w stanie spłacić wierzycieli oraz poprosił ją o pomoc w spłacie zadłużenia. W tym celu poprosił, aby ta wzięła na siebie pożyczkę, celem spłaty wierzycieli w zamian obiecując, że na zawsze zerwie z nałogiem. Na skutek obietnic męża, wnioskodawczyni w dniu 16 kwietnia 2012 roku zawarła z bankiem (...) S.A. w K. umowę kredytu gotówkowego na kwotę 59 362,80 zł. Następnie powyższe środku kobieta w całości przekazała swojemu mężowi , ufając że ten spłaci wszystkie swoje zadłużenia i zacznie na nowo swoje życie.

Uczestnik postępowania wbrew swoim zapewnieniom, przeznaczył wszystkie te pieniądze na hazard. Mężczyzna nadal znikał z domu na kilka dni nie mówiąc nikomu gdzie jest, ani co robi. Do pozwanego przychodziły nadto różne wezwania do zapłaty, monity i ponaglania wzywające do spłaty z rozmaitych kredytów, pożyczek czy tez chwilówek zawartych z przeróżnymi instytucjami finansowymi. Do mieszkania stron przychodzili również windykatorzy i rozpytywali o uczestnika. Wnioskodawczyni nie wiedziała o zaciąganiu dalszych pożyczek przez jej męża.

Nałóg uczestnika powodował również szereg innych reperkusji w jego funkcjonowaniu. W dniu 7 lipca 2014 roku o godzinie 8:25 na drodze krajowej nr (...) uczestnik postępowania po całonocnej grze na automatach do gier w hotelowym kasynie, zasnął za kierownicą i nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem marki R. (...) o n rej. (...) zasnął za kierownicą wskutek czego stracił panowanie nad pojazdem, zjechał z drogi i bokiem swojego pojazdu uderzył w przydrożne drzewo, w wyniku czego obrażeń ciała doznali pasażerowie tego pojazdu, tj. syn M. P. w postaci wieloodłamowego złamania trzonu kości udowej prawej i E. P. w postaci stłuczenia głowy, ze wstrząśnieniem mózgu i raną tłuczoną okolicy ciemieniowo – potylicznej prawej oraz dwupoziomowego złamania 1/3 dalszej kości promieniowej lewej. W wyniku wypadku wnioskodawczyni i jej syn trafili do szpitala, zaś uczestnik postępowania nie odniósł żadnych obrażeń. Nie był pod wpływem alkoholu ani środków odurzających.

Pomimo spowodowanego wypadku, uczestnik postępowania nie przejął się sytuacją, nie odwiedził w szpitalu swoich bliskich, którzy przebywali w placówce około dziesięciu dni i każde z nich przeszedł operację. W trakcie pobytu w szpitalu uczestnik zwrócił się do wnioskodawczyni o pożyczkę w celu uiszczenia rzekomej kaucji za odebranie prawa jazdy z prokuratury. Za spowodowanie wypadku uczestnik postępowania został skazany przez Sąd na karę grzywny.

Kilka dni po spowodowaniu wypadku uczestnik postępowania w dniu 18 lipca 2014 roku w celu zaciągnięcia kredytu gotówkowego z Bankiem (...) S.A. dokonał podrobienia podpisu swojej żony E. P. na wniosku o udzielenie kredytu.

Za ten czyn Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w sprawie IV K 552/15 skazał uczestnika postępowania na karę grzywny.

Po wyjściu ze szpitala zarówno wnioskodawczyni jak i jej syn, z uwagi na odniesione obrażenia w wyniku wypadku z dnia 7 lipca 2014 roku wymagali pomocy osób trzecich. Uczestnik mimo, że spowodował ten wypadek w żaden sposób nie pomagał swoim bliskim w trakcie ich rekonwalescencji .

We wrześniu 2014 roku uczestnik opuścił mieszkanie stron na ponad tydzień. Zaniepokojona wnioskodawczyni wezwała policję która podjęła się poszukiwania uczestnika. Kiedy po tygodniu mężczyzna odnalazł się okazało się, że przez cały ten czas bawił się w hotelu i kasynach.

Po tym zdarzeniu uczestnik postępowania oświadczył, że nie życzy sobie aby jego żona zgłaszała jego „zaginięcia" na policję i wyprowadził się ze wspólnego mieszkania przy ul. (...) w S. i od tego czasu nie ma stałego miejsca pobytu.

Po tym zdarzeniu wnioskodawczyni przestała ingerować w życie uczestnika.

Wnioskodawczyni przez cały okres trwania związku małżeńskiego z uczestnikiem pracowała i osiągała dochody. Od 2004 roku do końca 2016 roku pracowała na dwóch etatach – przy projektowaniu i budowie jachtów na umowę zlecenie, a na stałe w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych na umowie o pracę.

Z uwagi na alkoholizm uczestnika strony postępowania mięli osobne rachunki bankowe.

Uczestnik postępowania z wykształcenia jest mechanikiem. Do około 1990 roku pracował w stoczni (...) na umowę o pracę. Wówczas przynosił do domu zarobione pieniądze. W późniejszym czasie pracował w Gryfie . Od 1995 roku zaczął pływać jako marynarz na statku pod obcą banderą. Jego praca w tym czasie wyglądała w ten sposób, że przez 6 – 7 miesięcy pływał na statku, a potem drugie tyle przebywał na lądzie. Przestoje uczestnika na lądzie spowodowane były głównie jego uzależnieniem od alkoholu i nie stawianiem się do pracy. Od czasu kiedy zaczął pływać na statkach , K. P. nie dokładał się do utrzymania mieszkania. Sporadycznie, po powrocie z rejsów robił zakupy, raz kupił lodówkę. Generalnie całe swoje wynagrodzenie przeznaczał na swoje uzależnienia. Na skutek nadużywania alkoholu miewał epizody padaczki alkoholowej.

Mężczyzna nie sprzątał w mieszkaniu, nie przeprowadzał w nim żadnych remontów, nie interesował się również wychowaniem swoich dzieci, co odbiło się na psychice młodszego syna. Wnioskodawczyni próbowała zastąpić dzieciom oboje rodziców, lecz z uwagi na alkoholizm uczestnika postępowania było to bardzo trudne.

Prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie o sygn. akt X RC 2529/14 Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał przez rozwód małżeństwo wnioskodawczyni E. P. i uczestnika K. P. z wyłącznej winy uczestnika.

Sąd orzekł nadto o sposobie korzystania z mieszkania przy ul. (...) w S.. Uczestnik postępowania nie brał udziału w postępowaniu rozwodowym.

W dniu 23 lipca 2015 roku wnioskodawczyni złożyła pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami. Prawomocnym wyrokiem z dnia 7 marca 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie w sprawie VIII RC 363/15 ustanowił rozdzielność majątkową małżonków E. P. i K. P. wynikającą z zawarcia małżeństwa z dnia 24 kwietnia 1984 roku w S. z dniem 1 kwietnia 2012 roku.

Dowód:

- wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 7 marca 2016 roku w sprawie VIII RC 363/15 – w aktach sprawy VIII RC 363/15.

- wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 lipca 2015 roku wydany w sprawie X RC 2529/14;

- zaświadczenie o wynagrodzeniu wnioskodawczyni – k. 25;

- zeznania informacyjne wnioskodawczyni – k. 255 v. -256 v.;

- zeznania świadka M. P. – k. 265 v. – 266.

Na podstawie notarialnej umowy sprzedaży z dnia 22 listopada 2001 roku E. P. oraz K. P. nabyli w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej na własność spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...), pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S., składającego się z czterech izb o łącznej powierzchni użytkowej 64,02 m^2.

Aby nabyć mieszkanie strony zmuszone były zaciągnąć w dniu 21 listopada 2001 roku kredyt mieszkaniowy w Banku (...) S.A. na kwotę 24 850 EURO.

Od 1 kwietnia 2012 roku do chwili obecnej wnioskodawczyni samodzielnie spłaca ten kredyt ze swojej pensji.

Przedmiotowe prawo rzeczowe jest obciążone hipoteką kaucyjna do kwoty 49 700 EURO.

Niesporne, a nadto:

- odpis zwykły Księgi Wieczystej (...) – k. 13 -16;

- akt notarialny umowa przyrzeczenia sprzedaży – k. 18 – 21;

- pismo stwierdzenie przejścia własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego – k. 22;

- zaświadczenie z banku – k. 155 – 158.

Wnioskodawczyni w okresie rozdzielności majątkowej tj. od dnia 1 kwietnia 2012 roku ponosiła z majątku osobistego bieżące koszty utrzymania mieszkania przy ul. (...) w S., polegające na uiszczaniu comiesięcznych rat kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w Banku (...) oraz na uiszczaniu należności z tytułu czynszu do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. .

W okresie od 1 kwietnia 2012 roku do dnia 26 kwietnia 2012 r. wnioskodawczyni tytułem spłaty kredytu mieszkaniowego uiściła ze swojego majątku osobistego łącznie kwotę 36 206,56 zł, w tym kwotę 24 896,19 zł tytułem spłaty wymagalnego kapitału, kwotę 11 305,59 zł tytułem wymagalnych odsetek oraz kwotę 4,78 zł tytułem odsetek karnych. Natomiast w okresie od dnia 2 listopada 2017 roku do dnia 1 marca 2021 roku (tj. w trakcie trwania postępowania Sądowego) uiściła z tego tytułu dodatkowo kwotę 19 296,63 zł.

Dodatkowo w okresie od dnia 1 kwietnia 2012 roku do dnia 31 października 2017 roku uiściła na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. kwotę 27 943,46 zł tytułem stałych opłat czynszowych.

Na powyższa kwotę składały się kwota 10 630,55 zł z tytułu centralnego ogrzewania, kwota 2 641, 92 zł z tytułu opłaty za śmieci, kwota 670,08 zł z tytułu opłaconych należności podatkowych za nieruchomość oraz części wspólne, kwota 7 751,02 zł z tytułu opłat eksploatacyjnych, kwota 113,23 zł z tytułu kosztów utrzymania domofonu, kwota 75,54 zł z tytułu docieplenia budynku, kwota 4 266,94 zł z tytułu funduszu remontowego, kwota 301, 50 zł z tytułu opłaty za boks (pomieszczenie gospodarcze) oraz kwota 1 492,68 zł stanowiąca ryczałt za gaz, przy czym koszty wywozu śmieci oraz ryczałt za gaz uzależnione były od liczby osób zamieszkujących w lokalu, wskazań liczników ewentualnie na podstawie prognozy dotychczasowego zużycia i były to koszty co do których powstania przyczyniła się wyłącznie wnioskodawczyni.

Tym samym po odjęciu tych kosztów wnioskodawczyni we wskazanym okresie uiściła na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. kwotę 23 808,86 zł

tytułem stałych opłat czynszowych.

Łącznie zatem w okresie od kwietnia 2012 roku do 1 marca 2021 roku E. P. poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny stron stanowiący nieruchomość przy ul. (...) w S. kwotę 79 307,27 zł.

Dowód

- potwierdzenia przelewów – k. 26 – 31;

- umowa o kredyt gotówkowy – k. 32 – 35.

- zaświadczenie – k. 155 -158;

- zestawienie należności z tytułu użytkowania lokalu – k. 159 -174;

- zestawienie należności z tytułu użytkowania lokalu – k. 406 -408;

- zaświadczenie z banku – k. 411 -412 v.

Wartość rynkowa spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w S. przy ul. (...) w S. według stanu na dzień 1 kwietnia 2012 roku (data ustanowienia rozdzielności majątkowej stron) i według cen na dzień 9 lipca 2020 roku wynosi 364 700 zł.

Dowód:

-opinia biegłego sądowego K. B. k. 287 – 349.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniosek E. P. o podział majątku wspólnego, oparty na treści art. 43-45 k.r. i o. oraz art. 212 k.c. okazał się słuszny co do zasady.

Zgodnie z art. 31 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej „k.r.i.o."), z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Punktem wyjścia do rozstrzygnięcia w przedmiocie podziału majątku wspólnego jest - stosownie do art. 684 k.p.c. w zw. z art.567 § 3 k.p.c., - ustalenie składu i wartości majątku podlegającego podziałowi. Skład majątku ustala się według stanu istniejącego w dacie ustania wspólności, a według cen w chwili orzekania Sądu.

W niniejszej sprawie wspólność majątkowa stron ustała na skutek prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 7 marca 2016 roku wydanego w sprawie VIII RC 363/15, w którym Sąd ustanowił rozdzielność majątkową wnioskodawczyni i uczestnika postępowania wynikającą z zawarcia małżeństwa z dnia 24 kwietnia 1984 roku z datą wsteczną, tj. z dniem 1 kwietnia 2012 roku. Stąd uznać należy, że żądanie wnioskodawczyni dotyczące podziału jej majątku zgromadzonego wspólnie z uczestnikiem w czasie trwania wspólności ustawowej okazało się zasadne.

Jedynym składnikiem zgłoszonym do podziału było spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...).

Zgodnie z cytowanym wyżej art. 31 § 1 k.r.i.o., majątkowa wspólność ustawowa obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich.

W sprawie poza sporem leżała okoliczność, że nabycie spółdzielczego własnościowego prawa do tego lokalu nastąpiło w czasie trwania wspólności ustawowej miedzy stronami postępowania. Prawo to niewątpliwie weszło zatem w skład majątku wspólnego.

Wartość powyższego prawa Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego z zakresu (...). Opinia sporządzona przez ww. biegłego były jasna, logiczna, a wnioski w niej zawarte Sąd przyjął jako własne. Ponadto żadna ze stron postępowania nie złożyła do opinii zarzutów i nie kwestionowała wskazanej przez biegłego wartości lokalu. Biegły ustalił, że wartość rynkowa spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w S. przy ul. (...) w S. według stanu na dzień 1 kwietnia 2012 roku (data ustanowienia rozdzielności majątkowej stron) i według cen na dzień 9 lipca 2020 roku wynosi 364 700 zł.

Jedyny składnik majątkowy- ww. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu Sąd przyznał wnioskodawczyni E. P. - zgodnie z wnioskami stron (pkt I i III postanowienia).

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni E. P. wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym stron i ustalenie, że udział wnioskodawczyni wynosi 80%, zaś uczestnika 20 %. Natomiast reprezentujący uczestnika kurator wniósł o ustalenie, że udziały stron w majątku wspólnym są równe. Zgłoszone przez wnioskodawczynię roszczenie o ustalenie nierównych udziałów Sąd uznał za zasadne.

Zgodnie z art. 43 § 1,2 i 3 k.r.i.o., oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym. Kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje zatem możliwość i wskazuje podstawy żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. Warunkiem ustalenia nierównych udziałów jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: istnienia ważnych powodów oraz przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu. Ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym co do zasady oznacza odejście od wynikającej z art. 43 § 1 k.r.i.o. równej ich wielkości. W orzecznictwie przyjmuje się jednak, że w skrajnych sytuacjach ustalenie nierównych udziałów może polegać także na pozbawieniu jednego z małżonków całego udziału w majątku wspólnym (tak postanowienie SN z 3 grudnia 1968 r., III CRN 100/68, LexisNexis nr (...), OSNCP 1969, nr 11, poz. 205 oraz wyrok SN z 10 listopada 1976 r., II CR 268/76, LexisNexis nr (...), OSNCP 1977, nr 10, poz. 188). Za „ważne powody", o których mowa w art. 43 § 1 k.r.i.o. uznaje się względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów małżonków w majątku wspólnym wyraźnie kolidowałaby z zasadami współżycia społecznego (por. J. Piątkowski, System prawa rodzinnego, s. 490). Przy ocenie istnienia „ważnych powodów" w rozumieniu art. 43 k.r.o. należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciążących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1974r., sygn. akt III CRN 190/74 LEX nr 7598). Przez „ważne powody" należy rozumieć takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego przemawiają za nieprzyznaniem jednemu z małżonków korzyści z majątku wspólnego, w takim zakresie w jakim nie przyczynił się on do powstania tego majątku. Aby można było zastosować dyspozycję z cytowanego powyżej przepisu, zachowanie małżonka musi być rażąco sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Art. 43 § 2 k.r.i.o. może mieć zastosowanie nie w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz tylko w tych wypadkach, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1973r., sygn. akt III CRN 227/73, OSNC 1974/11/189). Przepis art. 43 k.r.i.o. może mieć zastosowanie nie w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczyniania się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz tylko w tych wypadkach gdy małżonek w sposób rażący lub uporczywy nie przyczyniał się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (postanowienie SN z dnia 26.11.1973 r., III CRN 227/73, OSNC 1974/11/189). U podstaw art. 43 § k.r.i.o. leży założenie, że tylko w małżeństwie prawidłowo

funkcjonującym usprawiedliwione są równe udziały w majątku wspólnym, mimo że małżonkowie przyczyniali się do jego powstania w różnym stopniu. Opiera się ono na więzach osobistych i gospodarczych między małżonkami oraz na obowiązku wzajemnej pomocy. To założenie odpada jednak, gdy małżonek rażąco lub uporczywie naruszał swoje obowiązki wobec rodziny bądź doprowadził do zawinionego rozkładu pożycia. Kwestia winy nie jest więc bez znaczenia przy ocenie „ważnych powodów", dlatego przyjmuje się, że art. 43 § 2 k.r.i.o. nie powinien działać na niekorzyść małżonka, któremu nie można przypisać winy (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 27 czerwca 2003 r., IV CKN 278/01, LEX nr 82435).

Zauważyć trzeba, że podstawą ustalenia nierównych udziałów nie jest zwykła, nieznaczna dysproporcja w przyczynianiu się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego. Dysproporcja ta musi być po pierwsze znaczna, rażąca, a po drugie zawiniona. Musi wynikać nie z takiego czy innego charakteru pracy, możliwości zarobkowych, ułomności fizycznych, stanu zdrowia małżonka, lecz ze złej woli, brak dbałości o dobro rodziny. Koniecznym jest możliwość postawienia zarzutu, że jeden z małżonków pomimo możliwości w sposób rażący nie przyczyniał się lub przyczyniał się w znaczenie mniejszym stopniu do powstania majątku wspólnego.

W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu zaistniały podstawy do tego, by ustalić nierówne udziałów w majątku wspólnym. Zgromadzony w sprawie materiał dowody wykazał, że istnieją ważne przyczyny dla ustalenia nierównych udziałów, ponadto poczynione w sprawie ustalenia faktyczne wskazują, że strony w różnym stopniu przyczyniały się do powstania majątku wspólnego. Zgromadzony materiał dowodowy potwierdził twierdzenia wnioskodawczyni, iż uczestnik mimo że pracował jako marynarz i z tego tytułu osiągał jak na warunki panujące w kraju znaczne dochody, w ogóle nie łożył na utrzymanie rodziny oraz zaniedbywał swoje obowiązki, wreszcie zaś nie spłacał kredytu zaciągniętego na zakup mieszkania. Wnioskodawczyni zdaniem Sądu sprostała zatem w niniejszej sprawie obowiązkowi wykazania, że uczestnik w znikomym stopniu przyczyniał się w okresie trwania małżeństwa do powstania majątku wspólnego, a wręcz przeciwnie, w sposób aktywny ten majątek trwonił. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że niewiele brakowało, by na skutek lekkomyślności uczestnika, a konkretnie zaciągania przez niego licznych zobowiązań wyłącznie na własne cele związane z uzależnieniami od alkoholu oraz hazardu, zlicytowano by mieszkanie stanowiące dorobek życia stron niniejszego postępowania. W połowie lat dziewięćdziesiątych, a więc jeszcze przed nabyciem mieszkania coraz bardziej pogrążał się w nałogu alkoholowym i coraz częściej wpadał w tzw. „ciągi alkoholowe", przeznaczając całe swoje wynagrodzenie na uzależnienia. Pod jego wpływem wszczynał awantury, przejawiał agresję wobec żony i swoich dzieci, krzyczał , szarpał i popychał swoich bliskich. Uczestnik znęcał się fizycznie oraz psychicznie nad wnioskodawczynią i synem, kradł jej wartościowe rzeczy, , które następnie sprzedawał by uzyskać pieniądze na alkohol. Mężczyzna potrafił znikać bez śladu na kilka dni, a nawet całe tygodnie. W tym czasie nie dawał żadnego znaku życia. Wnioskodawczyni zaniepokojona o losy męża wzywała policje . Z biegiem czasu uczestnik ewidentnie trwonił majątek stron, zaciągał liczne i opiewające na znaczne kwoty pieniężne zobowiązania finansowe bez zgody i wiedzy powódki. O powyższym świadczą zgromadzone w aktach pisma komornika o toczących się przeciwko uczestnikowi postępowaniach egzekucyjnych z wniosków wierzycieli - instytucji finansowych. Środki uzyskane z pożyczek trwonił następnie w kasynach przeznaczając je na hazard oraz alkohol i czynił to ze szkodą dla wnioskodawczyni i całej swojej rodziny.

Mężczyzna trwonił jednak nie tylko swoje zarobione pieniądze, ale też środki pozyskiwane bezprawnie ze sprzedaży za bezcen rzeczy pochodzących z majątku wspólnego stron (samochody, biżuteria itp). Pod pozorem poprawy nakłaniał wnioskodawczynię do zaciągania zobowiązań. Kobieta początkowo chcąc pomóc mężowi zaciągała na siebie pożyczki m.in. w dniu 16 kwietnia 2012 roku zaciągnęła w Banku (...) S.A. w K. kredyt gotówkowy na kwotę 59 362,80 zł, z którego środki w całości przekazała mężowi na spłatę wierzycieli . Uczestnik postępowania wbrew swoim zapewnieniom, przeznaczył wszystkie te pieniądze na hazard.

Podkreślenia wreszcie wymaga, że uczestnik postępowania posunął się również do popełnienia przestępstwa na szkodę wnioskodawczyni, polegającego na podrobieniu podpisu małżonki na wniosku o udzielenie kredytu gotówkowego dotyczącego umowy z dnia 18 lipca 2014 roku, zawartej między K. P. a Bankiem (...) S.A. Za to przestępstwo skazany został wyrokiem Sądu na karę grzywny.

Z powyższego w sposób jaskrawy wynika, że uczestnik postępowania swoim zachowaniem nie tylko więc nie przyczyniał się do pomnażania majątku wspólnego i zaspokojeni potrzeb rodziny, ale ewidentnie zagrażał utrzymaniu jego substancji trwoniąc go na własne potrzeby.

Nadto należy wskazać, że uczestnik w żaden sposób nie zajmował się domem ani wychowaniem swojego syna . Swój czas przeznaczał na libacje alkoholowe oraz gry hazardowe, zaś rodzinny dom traktował jak hotel. Tym samym stwierdzić należy, że nie spełniał również żadnych swoich obowiązków względem rodziny. Wnioskodawczyni tymczasem przez cały okres trwania związku małżeńskiego z uczestnikiem pracowała i osiągała dochody. Dodatkowo od 2004 roku do końca 2016 roku pracowała na dwa etaty. Wnioskodawczyni zmuszona była znaleźć dodatkowe zatrudnienie, bowiem w całości spadł na nią ciężar obowiązków rodzinnych jak i spłacania kredytu hipotecznego zaciągniętego na zakup mieszkania.

Podkreślenia wreszcie wymaga , że uczestnik postępowania w dniu 7 lipca 2014 roku po całonocnej grze na automatach do gier w hotelowym kasynie, wybrał się wraz z żoną i swoim synem M. P. na wycieczkę samochodem. Pomimo licznych zapytań żony i syna czy jest w stanie prowadzić samochód, uczestnik oświadczył, że czuje się świetnie, jest wyspany i może prowadzić samochód, mimo że chęć jazdy zadeklarował syn uczestnika. W trakcie jazdy do miejscowości S. uczestnik jadąc z prędkością ok. 120 km/h zasnął za kierownicą i uderzył w przydrożne drzewo. W wyniku wypadku poważnych obrażeń ciała doznali pasażerowie tego pojazdu, a więc syn M. P. i żona E. P.. W wyniku wypadku wnioskodawczyni i jej syn trafili do szpitala, zaś uczestnik postępowania nie odniósł żadnych obrażeń. Za spowodowanie wypadku uczestnik postępowania został skazany przez Sąd na karę grzywny. Uczestnik nie opiekował się również swoimi bliskimi po wyjściu ich ze szpitala, zaś kilka miesięcy później na stałe opuścił mieszkanie.

Powyższe oznacza, że na skutek swojego zachowania uczestnik walnie przyczynił się również do utraty zdrowia swoich bliskich. Jego syn na skutek obrażeń odniesionych w wypadku musiał zrezygnować z kontraktu na morzu, dodatkowo syn i wnioskodawczyni do chwili obecnej borykają się z problemami psychicznymi będącymi skutkiem tegoż wypadku.

Z uznanych za wiarygodne zeznań świadka M. P. oraz samej wnioskodawczyni E. P. wynika, że uczestnik był alkoholikiem i hazardzistą, nadto pomimo że pracował i dobrze zarabiał nie przeznaczał tych środków na utrzymanie rodziny i gromadzenie majątku wspólnego, lecz na alkohol, gry hazardowe i własne potrzeby.

Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, że lokal mieszkalny położony w S. przy ul. (...) E. P. oraz K. P. nabyli w dniu 22 listopada 2001 roku, w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej i za środki pochodzące z kredytu hipotecznego. W tym celu w dniu 21 listopada 2001 roku zaciągnęli kredyt mieszkaniowy w Banku (...) S.A. na kwotę 24 850 EURO. Powyższy kredyt wnioskodawczyni w zasadzie od samego początku spłacała samodzielnie ze swojej pensji, uczestnik nie partycypował w spłacie tego kredytu. Z powyższego wynika, że uczestnik ani nie przyczynił się do zgromadzenia majątku w postaci wyżej opisanego prawa, ani też nie partycypował w kosztach utrzymania tego mieszkania. Uczestnik, poza drobnymi kwotami sporadycznie przekazywanymi żonie „na życie", nie płacił rachunków za media ani nie regulował żadnych należności czynszowych do Spółdzielni. Brak jest dowodów na to, by uczestnik kiedykolwiek zapłacił czynsz za mieszkanie chociażby za jeden miesiąc czy też przekazał wnioskodawczyni środki na spłatę zaciągniętego kredytu .

Poza tym, zgromadzony zatem w sprawie materiał dowody świadczy o tym, że istnieją ważne powody rozumiane jako właśnie względy natury etycznej, zasady współżycia społecznego, wskazujące na to, że uczestnik swoim zachowaniem wykraczał w sposób rażący przeciwko zasadom współżycia społecznego i godził w dobro rodziny. Powyższe znalazło odzwierciedlenie zarówno w wyroku rozwodowym Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 lipca 2015 r., w którym Sąd orzekł rozwód z wyłącznej winy K. P., jak i całości okoliczności wykazanych w toku niniejszego postępowania.

Sąd miał na względzie, że dysproporcja w przyczynianiu się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego jest w przedmiotowej sprawie bardzo widoczna- wnioskodawczyni przez cały okres trwania małżeństwa pracowała zawodowo i osiągała dochody, z których sama utrzymywała rodzinę i płaciła rachunki, w tym również za mieszkanie, jak również spłacała wspólnie zaciągnięte zobowiązania kredytowe związane z przedmiotem podziału majątku (raty

kredytowe za mieszkania). Dysproporcja w partycypowaniu w kosztach utrzymania rodziny i majątku wspólnego była zatem w małżeństwie stron rażąca, a nadto zawiniona przez uczestnika, który nadużywał alkoholu i był nałogowym hazardzistą, a nadto mimo dobrej pracy nie łożył na utrzymanie rodziny i utrzymywania spornego lokalu.

Nie ma żadnych dowodów na to, że brak przyczyniania się uczestnika do utrzymania rodziny wynikała z jego ułomności fizycznych czy stanu zdrowia. Wynikała jedynie ze złej woli uczestnika i braku dbałości o dobro rodziny. K. P. można zatem postawić zarzut, że pomimo możliwości w sposób rażący nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego. Uczestnik przez swoje postępowanie, nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego, nie uczestniczył w jego utrzymaniu, a nadto nadużywał alkoholu i był hazardzistą , które to okoliczności ostatecznie stały się przyczyną rozpadu rodziny. Cały ciężar utrzymania rodziny spoczywał na wnioskodawczyni. To również ze środków wnioskodawczyni zostały uiszczone opłaty na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S., konieczne na utrzymanie lokalu oraz niezbędne do spłacania zaciągniętego kredytu. W tym celu E. P. jeszcze na długo przed rozwodem i mimo podejmowania pracy zarobkowej przez uczestnika zmuszona była do znalezienia dodatkowego zatrudnienia celem utrzymania rodziny i w obawie przed utrata mieszkania.

Z powyższych względów Sąd stoi na stanowisku że udział uczestnika w majątku wspólnym był znikomy (wręcz żaden), a tym samym co do zasady nie przysługiwała mu żadna gratyfikacja z tytułu uprawnienia do tego składnika majątku. Niemniej jednak z uwagi na fakt, iż wnioskodawczyni w niniejszej sprawie wnosiła o ustalenie, że jej udział w majątku wspólnym wynosił 80%, zaś udział uczestnika postępowania 20%, Sąd będąc związanym żądaniem tak skonstruowanego wniosku orzekł zgodnie z tym żądaniem, co znalazło wyraz w punkcie II postanowienia.

Rozstrzygając w przedmiocie sposobu podziału majątku wspólnego, Sąd kierował się normą prawną z art. 46 k.r.o., zgodnie z którą w sprawach nieunormowanych kodeksem rodzinnym i opiekuńczym od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei w myśl art. 1035 k.c. do wspólności majątku spadkowego oraz do jego działu stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, z zachowaniem przepisów tytułu VIII księgi IV k.c.

Wnioskodawczyni wnosiła o przyznanie na jej rzecz prawa do lokalu, zaś uczestnik nie wyraził zainteresowania przyznaniem mu lokalu. W piśmie z dnia 22 listopada 2019 roku uczestnik postępowania wyraźnie wskazał że zrzeka się swojej części majątku do mieszkania mieszczącego się w S. przy ul. (...), na rzecz byłej małżonki E. P..

Sąd dokonując podziału majątku wspólnego miał również na uwadze konieczność zasądzenia spłat w celu wyrównania wartości udziałów w majątku wspólnym oraz rozliczenia pożytków. Sąd przyznał zatem prawo do lokalu na rzecz wnioskodawczyni, orzekając jak w pkt III postanowienia.

Uczestnicy mają nierówne udziały w majątku wspólnym. Wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi wynosi 364 700 zł. Wartość udziału wnioskodawczyni wynosi 291 760 zł (80 %), zaś uczestnika 72 940 zł (20 %).

W tym miejscu należy jednak wskazać, że nie zasługuje na uwzględnienie wniosek E. P. o uwzględnienie przy ustalaniu wartości składnika majątkowego wysokości obciążenia prawnorzeczowego w postaci hipoteki na kwotę 49 700 euro. W kontekście powyższego przytoczyć jedynie należy że zgodnie z Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2017 roku wydanym w sprawie I CSK 54/16 w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu ustawowej wspólności majątkowej sąd - ustalając wartość wchodzącego w skład majątku wspólnego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, obciążonego hipoteką zabezpieczającą udzielony małżonkom kredyt bankowy - uwzględnia wartość rynkową tego prawa, z pominięciem wartości obciążenia hipotecznego.

Do aktywów majątku wspólnego byłych małżonków należy zatem spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w S. o wartości 364 700 zł.

Należy jednak wskazać, że wnioskodawczyni po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej, a więc po dniu 1 kwietnia 2012 roku dokonała nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w łącznej wysokości 74 546,05 zł, tytułem opłat czynszowych do spółdzielni oraz tytułem spłaty kredytu hipotecznego.

Zgodnie z art. 45 § 1 zd. 2 k.r.o., każdy z małżonków może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Sąd ustalił zatem, że wnioskodawczyni poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w łącznej kwocie 79 307,27 zł (punkt IV postanowienia).

Na kwotę tę składały się koszty utrzymania lokalu uiszczane na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. oraz spłacone raty wspólnego kredytu. Przy uwzględnieniu poczynionych nakładów Sąd pominął podane przez wnioskodawczynię koszty wywozu śmieci oraz ryczałt za gaz w łącznej wysokości 4 134,60 zł, albowiem koszty te uzależnione były od liczby osób zamieszkujących w lokalu, wskazań liczników ewentualnie na podstawie prognozy dotychczasowego zużycia i co najistotniejsze były to koszty co do których powstania przyczyniła się wyłącznie wnioskodawczyni. Skoro w sprawie ustalone zostało, że uczestnik postępowania od wielu lat nie zamieszkiwał w spornym lokalu tym samym nie mógł ponosić kosztów wywozu śmieci, bowiem tych śmieci nie mieszkając nie „produkował", jak również kosztów zużycia gazu, bowiem nie mieszkając w tym lokalu nie mógł zużywać tego paliwa.

Skoro zatem łączna wartość majątku wspólnego wyniosła 364 700 zł, to wnioskodawczyni powinna otrzymać 80% tego majątku, czyli kwotę 291 760 zł, zaś uczestnik kwotę 72 940 zł (20 %). W wyniku bowiem dokonanego podziału, wnioskodawczyni przyznane zostały składniki majątkowe o wartości 291 760 zł. Należna zatem spłata uczestnikowi wynosiła 72 940 zł (364 700zł – 291 760 zł).

Rozliczając nakłady poniesione przez wnioskodawczynię z majątku osobistego na majątek wspólny należało od ww. spłaty przypadającej uczestnikowi odliczyć kwotę 15 861,46 zł tj. 20% z kwoty poniesionej przez wnioskodawczynię z tego tytułu (20% z 79 307,27 zł). W wyniku tych rozliczeń, uczestnikowi przypadała kwota 57 078,54 zł (72 940 zł – 15 861,46 zł).

Sąd na podstawie art. 212 § 3 k.c. określił termin należnej spłaty na okres 6 miesięcy, uznając, iż jest to wystarczający termin na uregulowanie należności wobec uczestnika. Biorąc pod uwagę stan zdrowia wnioskodawczyni, brak oszczędności i niemożność uzyskania dodatkowego przychodu, a co za tym idzie konieczność uzyskania kredytu bankowego na poczet spłaty, koniecznym było rozciągnięcie w czasie spłaty, w ten sposób, aby zabezpieczyć interesy obydwu stron postępowania. Termin 6 miesięcy jest dostateczny dla celów uzyskania funduszy w drodze kredytowania, a jednocześnie nie narusza praw uczestnika do uzyskania zaspokojenia swego roszczenia, przez spowodowanie zbytniego przewlekania należnej spłaty. (pkt. V postanowienia).

W pozostałym zaś zakresie, a więc co do rozliczenia nakładów dot. kosztów wywozu śmieci oraz ryczałtu za gaz (a więc kosztów wygenerowanych wyłącznie przez wnioskodawczynię) jak również wniosku o rozłożenie spłaty uczestnika przez okres dłuższy aniżeli sześć miesięcy (wnioskodawczyni wnosiła o rozłożenie spłaty zasądzonego na rzecz uczestnika postępowania świadczenia na okres aż 10 lat) wniosek E. P. jako bezzasadny należało oddalić (pkt. VI). W kontekście rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty powyżej okresu sześciu miesięcy w ocenie Sądu prowadziłoby do rażącego pokrzywdzenia uczestnika postępowania, bowiem wydłużałoby to spłatę należnej mu wierzytelności aż do stu dwudziestu miesięcy.

Ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie zostały poczynione m.in. w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących w aktach sprawy na kartach powołanych powyżej, w szczególności na podstawie orzeczeń Sądów, zaświadczeń o zatrudnieniu wnioskodawczyni, dokumentacji ze Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. itd. Wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów będących podstawą ustaleń faktycznych żadna ze stron nie kwestionowała, nie wzbudziły one także żadnych wątpliwości ze strony orzekającego Sądu. Jeśli chodzi o dokumenty w postaci orzeczeń Sądu w sprawie o rozwód oraz ustanowienie rozdzielności majątkowej, to mają one charakter dokumentów urzędowych, korzystających z domniemania zgodności z prawdą zawartych w nim treści. Zgodnie bowiem z art. 244 § 1 k.p.c., dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy

państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Wiarygodności i mocy dowodowej wyroku rozwodowego oraz innych dokumentów będących podstawą ustaleń faktycznych żadna ze stron nie kwestionowała, nie wzbudziły one także żadnych wątpliwości ze strony orzekającego Sądu.

Z kolei wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu Sąd ustalił na podstawie wniosków opinii biegłego K. B.. Powyższa opinia została wykonana w zakresie zleconym przez Sąd, z uwzględnieniem całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie. Jej wnioski są precyzyjne i jasne, nadto zostały logicznie uzasadnione. Sąd nie znalazł żadnych podstaw, by kwestionować wiadomości specjalne biegłego, jak i rzetelność wyników jego pracy. Zdaniem Sądu, wysokie kwalifikacje biegłego oraz jego duże doświadczenie zawodowe, dają gwarancję prawidłowości dokonanych ustaleń.

Jeśli chodzi o osobowe źródła dowodowe, to Sąd rekonstruując stan faktyczny oparł się na dowodzie z zeznań świadka M. P. . Co prawda świadek ten jest osobą najbliższą dla stron postępowania, lecz jego zeznania, jako, że korespondowały z pozostałym zebranym w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów, zostały uznane za w całości wiarygodne.

Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania samej wnioskodawczymi E. P., albowiem znalazły one odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, zaś okoliczności związane z wypadkiem komunikacyjnym spowodowanym przez uczestnika, jak również kwestia podrobienia przez uczestnika podpisu wnioskodawczyni pod dokumentem umowy kredytowej znalazły również odzwierciedlenie w dołączonych do sprawy aktach postępowań karnych.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt. VII – X postanowienia .

Zgodnie z treścią art. 520 § 1 i 2 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (§1). Jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. (§2).

Z materiału sprawy wynika, że w toku postępowania Skarb Państwa z sum budżetowych poniósł tymczasowo nieuiszczone przez strony postępowania koszty sądowe w wysokości 1 429,87 zł związane z wynagrodzeniem biegłego sądowego za sporządzoną opinię a nadto kwotę 2 160 zł tytułem wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla uczestnika postępowania K. P..

Zgodnie z treścią art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 07 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Wobec powyższego Sąd w punkcie VII i VIII postanowienia nakazał pobrać od stron niniejszego postępowania kwoty po 714,94 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych związanych z wynagrodzeniem biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości (714,94 zł x 2 = 1 429,87 zł), a dodatkowo zaś w punkcie VII pobrał od uczestnika postępowania K. P. kwotę 2 160 zł tytułem kosztów ustanowienia kuratora, wypłaconych temu ostatniemu tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa. Tym samym ostatecznie Sąd nakazał pobrać od wnioskodawczyni kwotę 714,94 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt. VIII), zaś od uczestnika kwotę 2 874,94 zł (pkt. VII).

Ponieważ uczestnik postępowania K. P. był reprezentowany w niniejszej sprawie przez kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu strony, należało przyznać kuratorowi wynagrodzenie za pełnienie tej funkcji. Wysokość wynagrodzenia w kwocie 2 160 złotych uzasadnia przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1476) w związku z §2 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) – zgodnie

z którym stawki minimalne wynosiły przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50 000 – 200 000zł – 5 400 zł, przy czym Sąd uznał, że rodzaj sprawy, stopień jej zawiłości i nakład pracy kuratora uzasadnia przyznanie kuratorowi części stawki minimalnej tj. 40% stawki wynikającej z powyższego rozporządzenia, a więc kwoty 2 160 zł.

Dlatego też w punkcie IX postanowienia Sąd przyznał od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie na rzecz W. K. kwotę 2 160 zł tytułem wynagrodzenia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania K. P..

W punkcie X zaś Sąd ustalił, że koszty postępowania związane z własnym udziałem w sprawie każda ze stron poniesie we własnym zakresie.

Sygn. akt III Ns 64/18

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować;

2. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć kuratorowi uczestnika postępowania K. P. W. K. z pouczeniem o prawie , sposobie oraz terminie wniesienia apelacji.

3. Akta z apelacją lub za miesiąc.

14.06.2021 r.